

УДК 007 : 304 : 070

Тимченко І.Д.¹, Тонкіх І.Ю.²

¹ студ. гр. СН-311м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ БЛОГІНГУ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Останнім часом значно трансформувався характер взаємодії виробників журналістського контенту з аудиторією. Це відбувається завдяки посиленню інтерактивності нових медіа та все більш широкому залученню читачів та глядачів не лише до споживання інформації, а й до її виробництва та поширення. Завдяки новим технологіям аудиторія отримала доступ майже до того самого інструментарію, який використовують журналісти у своїй професійній діяльності. Відтак, прискорився розвиток аматорської

журналістики. Одним із її каналів стали блоги, кількість яких збільшується на різних платформах з кожним днем. Зазначені фактори обумовлюють актуальність обраної теми.

Мета дослідження – з'ясувати можливі перспективи і проблеми використання блогів на різних медіаплатформах як каналу громадянської журналістики.

Аматорську журналістику зазвичай визначають як непрофесійну, тобто створену авторами, які не займаються пошуком, створенням та поширенням інформації як професійною діяльністю. Проте вони ставлять перед собою таку саму мету – оперативно повідомляти суспільно значущу інформацію масовій аудиторії.

Таку журналістику називають громадянською, партиципативною або журналістикою Веб 2.0. Термін «громадянська журналістика» видається найбільш точним і конкретним, оскільки не лише вказує на ступінь участі користувачів у виробництві контенту, а й робить акцент на авторстві творів.

Пересічні користувачі мережі часто стають свідками визначних суспільних подій і повідомляють новини більш оперативно, ніж журналісти. Як правило, це відбувається у форматі блогів. Блоги, які виникли як особисті електронні щоденники і спочатку були розраховані на вузьке коло знайомих автора, сьогодні широко використовуються як засоби масової інформації та комунікації.

Блоги можуть розташовуватись на різних мережевих платформах – на окремих блог-хостингах («Blogger.com», «YouTube» тощо), на сайтах інтернет-видань, на сторінках соціальних мереж. Останні сьогодні користуються найбільшою популярністю, оскільки кількість цих ресурсів та їх користувачів щороку збільшується, а їх контент постійно урізноманітнюється.

Громадянська журналістика на сьогодні має як велику кількість безперечних переваг, так і значні проблеми функціонування, які призводять до численних порушень стандартів журналістської діяльності та правових й етичних норм. Головною перевагою блогінгу як платформи громадянської журналістики є відкритість, незалежність та доступність цього каналу масової інформації. Проте ці самі переваги стають і приводом для зловживань під час війни.

Заснувати блог може будь-хто – і професійні журналісти, і фахівці певних галузей науки та життєдіяльності, і пересічні користувачі. Відтак, на сайтах ЗМІ зазвичай блоги розміщують у відповідних розділах: «Блоги журналістів», «Блоги експертів» та «Читацькі блоги». На блог-хостингах або у соціальних мережах ідентифікувати авторство блогів важче, адже тут виникають численні проблеми верифікації авторства.

Блогер може обрати собі будь-який нікнейм та позиціонувати себе як представника будь-якої професії. Достовірність цих відомостей часто дуже важко перевірити. Це спричиняє поширення великої кількості фейкових сторінок, автори яких використовують відомі імена для привертання уваги аудиторії та введення її в оману. Останнім часом блогери часто стають лідерами думок, а тому й рівень відповідальності за наслідки їхньої діяльності має бути не нижчим, ніж цього вимагають і професійні стандарти журналістики.

Однією з головних переваг усіх видів інтернет-медіа та зокрема блогінгу вважають оперативність, проте сьогодні ця перевага перетворюється на серйозну проблему. Намагання поширювати новини в режимі онлайн позбуває можливості витрачати час на перевірку інформації, тому дуже часто блогери стають джерелами дезінформації, свідомо або неусвідомлено. Якщо новина виглядає сенсаційно, її поширення у соціальних мережах відбувається вірусно – користувачі самі роблять репости та дуже швидко розповсюджують такі новини у мережі. Саме так і поширюються фейки.

Під час війни оперативність громадянської журналістики у блогах стає чи не найбільш шкідливим фактором. Пересічні громадяни намагаються якнайшвидше ділитися інформацією про вибухи або інші надзвичайні події, що ворог може використовувати у своїх цілях. Варто зауважити, що не лише аматори, а й професійні журналісти часто не враховують того, що у воєнних умовах традиційні вимоги до поширення масової інформації мають адаптуватися до нових об'єктивних життєвих реалій.

Отже, блоги сьогодні надають великі можливості для розвитку громадянської журналістики, адже володіють чи не найбільш високим рівнем інтерактивності серед усіх мережевих ресурсів та охоплюють чи не найбільш широку аудиторію. Проте переваги цього каналу громадянської журналістики часто перетворюються і на їх суттєві недоліки і в умовах воєнного стану мають не лише переглядатися у відповідності до професійно-етичних норм журналістської діяльності, але й узгоджуватись із вимогами до поведінки громадян у воєнний період.